

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Frygt og Bæven

Citation: Kierkegaard, Søren: "Frygt og bæven", i Kierkegaard, Søren: *Frygt og bæven*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 91. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard02val-shoot-idm140578676886160/facsimile.pdf> (tilgået 25. oktober 2021)

Anvendt udgave: Frygt og bæven

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

Havmanden staaer paa en dialektisk Spidse. Hvis han frelses ud af det Dæmoniske i Angeren, da er der to Veie mulige. Han kan holde sig tilbage, blive i det Skjulte, men ikke stole paa sin Kløgt. Han kommer da som den Enkelte ikke i et absolut Forhold til det Dæmoniske, men finder Hvile i Modparadoxet, at Guddommen vil frelse Agnete. (Saaledes vilde vel Middelalderen gjøre Bevægelsen; thi Havmanden er aabenbart ifølge dens Begreb hjemfalden til Klosteret). Eller han kan frelses ved Agnete. Dette maa nu ikke forstaaes saaledes, som om han ved Agnetes Kjærlighed skulde frelses fra fremtidig at blive en Forfører (dette er et æsthetisk Redningsforsøg, som altid gaaer uden om Hovedsagen, nemlig Continuiteten i Havmandens Liv); thi i denne Henseende er han frelst; han frelses forsaavidt han bliver aabenbar. Han ægter da Agnete. Imidlertid maa han tye til Paradoxet. Naar nemlig den Enkelte er ved sin Skyld kommen udenfor det Almene, da kan han kun vende tilbage dertil i Kraft af, som den Enkelte at være kommen i et absolut Forhold til det Absolute. Her vil jeg nu gjøre en Bemærkning, hvorved jeg siger mere end der er sagt paa noget Punkt i det Foregaaende*. Synden er ikke den første Umiddelbarhed, Synden er en senere Umiddelbarhed. I Synden er den Enkelte allerede i Retning af det dæmoniske Paradox hoiere end det Almene, fordi det er en Modsigelse af det Almene at ville fordr sig selv af den, der mangler *conditio sine qua non*. Dersom Philosophien blandt Andet ogsaa tænkte paa, at det kunde falde et Menneske ind at ville handle efter dens Lære, saa vilde man faae en besynderlig Comedie ud deraf. En Ethik, der ignorerer Synden, er en aldeles orkeslos Videnskab, men gjør den Synden gjældende, saa er den *eo ipso* ude over sig selv. Philosophien lærer, at det Umiddelbare skal ophæves. Dette er sandt nok; men, hvad der ikke er sandt, er, at Synden er uden videre det Umiddelbare, ligessa lidet som Troen uden videre er det Umiddelbare.

Saasart jeg bevæger mig i disse Sphærer, da gaaer Alt Ict, men hvad her er sagt, forklarer heller ikke Abraham; thi Abraham var ikke ved Synden bleven den Enkelte, han var tværtimod den retfær-

*I det Foregaaende har jeg med Flid holdt ethvert Hensyn til Spørgsmaalet om Synden og dens Realitet borte. Det Hele er rettet paa Abraham, og han kan jeg endnu naae i umiddelbare Kategorier, det vil sige, forsaavidt jeg kan forståe ham. Saasart Synden kommer frem, da gaaer Ethiken til Grunde, netop paa Angeren; thi Angeren er det høieste etiske Udtryk, men netop som saadant den dybeste etiske Selvmodsigelse.